

COMPENSAREA COSTURILOR PENTRU ASISTENȚA JURIDICĂ DE CĂTRE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

noiembrie 2013

Atunci când decide asupra compensării cheltuielilor de asistență juridică, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) examinează dacă acestea sunt (aceleași cerințe sunt prevăzute și de art. 96 Cod de procedură civilă):

a) *realmente angajate* (adică sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească):

- i. Rambursarea onorariilor nu poate fi limitată doar la acele sume care au fost deja plătite avocatului. O asemenea interpretare ar descuraja mulți avocați să reprezinte în fața CtEDO reclamanți mai puțin înstăriți (*Țara și Poiată c. Moldovei*, 16/10/2007, § 46). CtEDO acordă mereu prin hotărârea sa costuri pentru asistență juridică prestată, când onorariile încă nu au fost plătite de reclamanți avocaților săi (a se vedea *Flux nr. 2 c. Moldovei*, 03/07/2007, § 60);
- ii. CtEDO a respins pretenția cu privire la costuri și cheltuieli dacă acestea au fost deja compensate integral prin asistența juridică plătită de Consiliului Europei în temeiul Capitolului XI al Regulamentului Curții (a se vedea *Bocancea și alții c. Moldovei*, 06/07/2004, § 49);
- iii. Chiar dacă cererea este scoasă de pe rol, CtEDO poate să acorde compensații pentru costuri și cheltuieli (*Meriakri c. Moldovei*, 01/02/2005);
- iv. Dacă reclamantul nu a prezentat contractul încheiat cu avocatul său, însă l-a autorizat în modul corespunzător să-l reprezinte în fața CtEDO și a acceptat darea de seamă a orelor lucrate de avocat, CtEDO poate acorda costuri și cheltuieli (*Gorea c. Moldovei*, 17/07/2007, § 85).

b) *necesare* (adică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul):

- i. La CtEDO pot fi compensate atât timpul cheltuit pentru reprezentarea la CtEDO, cât și la nivel național pentru epuizarea căilor de recurs interne;
- ii. CtEDO cere o dare de seamă cu privire la lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse și timpul cheltuit pentru acestea. Neprezentarea dării de seamă a dus la respingerea pretenției cu privire la costuri și cheltuieli (a se vedea *Lupăcescu și alții c. Moldovei*, 21/03/2006, § 40 și *Amihalachioaie c. Moldovei*, 20/04/2004, § 47). În unele cauze complexe CtEDO a acoperit costul serviciilor juridice chiar și în lipsa informației cu privire la timpul petrecut asupra cauzei (*Levința c. Moldovei*, 16/12/2008, § 117);
- iii. CtEDO nu a acordat compensații pentru timpul petrecut asupra pretențiilor care au fost declarate inadmisibile (*Popov c. Moldovei*, 18/01/2005, § 78) sau nefondate (*Șarban c. Moldovei*, 04/10/2005, § 139).

c) *rezonabile ca mărime:*

- i. CtEDO a apreciat costul unei ore de lucru a avocatului luând în calcul recomandările Uniunii Avocaților din Republica Moldova. Aparent, CtEDO a considerat rata pe oră de EUR 50-60 rezonabilă, însă, anul 2008, într-o cauză complexă, a acceptat și rata de EUR 100 pe oră pentru lucrul unui avocat din Republica Moldova (*Oferta Plus SRL c. Moldovei*, 12/02/2008);
- ii. Stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept puse în discuție (*Manole și alții c. Moldovei*, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (*Oprea c. Moldovei*, 21/12/2010, § 55).
- iii. La stabilirea caracterului rezonabil al serviciilor juridice solicitate, CtEDO a luat în considerare aportul avocaților (*Boicenco c. Moldovei*, 11/07/2006, § 176), precum și relevanța și calitatea observațiilor depuse de reprezentant la CtEDO (*Ghimp c. Moldovei*, 30/10/2012, § 71).

La cerere, CtEDO poate dispune plata asistenței juridice direct reprezentantului (*Ciubotaru c. Moldovei*, 27/04/2010, § 67).

Sumele acordate de CtEDO cu titlu de costuri și cheltuieli în cauzele moldovenesti

noiembrie 2013

Cauza ¹	Suma acordată (EUR)	Suma solicitată (EUR)	Prețul pe oră solicitat (EUR)	Comentarii
<i>Flux (2007)</i>	1,000	2,500	60	1 violare (art. 10) + 1 nu este necesar de examinat separat (art. 6 § 1)
<i>Hyde Park și alții (nr. 3) (2009)</i>	1,000	1,300	-	1 violare (art. 11) + 1 nu este necesar de examinat separat (art. 6)
<i>Oprea (2010)</i>	1,000	1,600	-	2 violări (art. 3; art. 5§3)
<i>Fomin (2011)</i>	1,000	1,100	-	1 violare (art. 6§1)
<i>Prepelita (2008)</i>	1,200	1,835	-	2 violări (art. 6; art. 1 prot. 1)
<i>Haritonov (2011)</i>	1,200	5,038	-	1 violare (art. 3 (c.d.) ²) + 3 inadmisibile (art. 5§1; art. 5§3; art. 5§4)
<i>Busuioc (2004)</i>	1,500	1,800	-	1 violare (art. 10 în privința la 3 persoane din 5)
<i>Cravenco (2008)</i>	1,500	4,425	-	2 violări (art. 6§1; art.13+art. 6) + 2 inadmisibile (art. 6; art. 17)
<i>Taraburca (2011)</i>	1,500*	1,500	-	2 violări (art. 3 (p) ³ ; art. 3 (m) ⁴)
<i>Mancevschi (2008)</i>	1,535	2,025	-	1 violare (art. 8)
<i>Timpul Info-Magazin și Anghel (2007)</i>	1,800	5,080	50-100	1 violare (art. 10)
<i>Ceachir (2008)</i>	1,800	2,730	60	1 violare (art. 6§1)
<i>Balan (2008)</i>	2,000	2,872	75	1 violare (art. 1 prot. 1)
<i>Victor Savițchi (2008)</i>	2,000	4,590	-	2 violări (art. 3 (p); art. 3 (m))
<i>Gavrilovici (2009)</i>	2,000	2,826	85	2 violări (art. 3; art. 10)
<i>Ignatenco (2011)</i>	2,000	4,000	-	2 violări (art. 5§1; art. 5§3) + 1 nu e necesar de examinat separat (art. 5§4)
<i>I.G. (2012)</i>	2,000	19,200	-	1 violare (art. 3 (p)) + 3 nu este necesar de examinat separat (art. 8, art.13, art. 14)
<i>G.B și R.B (2012)</i>	2,000	2,800	80	1 violare (art. 8)
<i>Cebotari</i>	2,500	3,555	-	3 violări (art. 5§1; art.18+art.5; art. 34)

¹ Cauzele sunt indicate în ordinea creșterii mărimii sumelor acordate de CtEDO cu titlu de costuri pentru asistență juridică.

² c.d. = condiții de detenție

³ p = procedural

⁴ m = material

(2007)				+ 2 nu este necesar de examinat separat (art. 5 §§ 3 și 4)
Padureț (2010)	2,500	3,150	90	1 violare (art. 3)
Genderdoc-M (2012)	2,900	2,856	-	3 violări (art. 11; art.13+art.11; art.14+art.11) + 2 nu e necesar de examinat (art. 6§1; art. 10)
Stepuleac (2007)	3,000	8,972	60-100	3 violări (art. 3 (p); art. 3 (c.d.); art. 5§1) + 1 inadmisibilă (art. 3) + 2 nu este necesar de examinat separat (5 §§ 3 și 4)
Sochichiu (2012)	3,000	5,557	-	2 violări (art. 3 (p); art. 3 (m)) + 1 nu e necesar de examinat separat (art.13+art.3)
Hyde Park și alții (nr. 4)(2009)	3,000	3,600	-	2 violări (art. 11; art 5§1) + 3 nu e necesar de examinat separat (art. 6; art. 5 §§ 2 și 3)
B. (2013)	3,000	3,485	50-100	2 violări (art. 3; art. 8)
Iordachi (2009)	3,500	5,475	-	1 violare (art. 8) + 1 nu e violat (art. 13+8)
Breabin (2009)	3,500	5,287	-	3 violări (art. 3(p); art. 3(m); art. 13)
Tănase și Chirtoacă (2008)	3,860	3,860	-	1 violare (art. 3 prot. 1) + 1 nu e necesar de examinat separat (art. 14)
Partidul Popular Creștin Democrat (2006)	4,000	8,235	60 și 80	1 violare (art. 11) + 1 nu este necesar de examinat separat (art. 10)
Mătășaru și Savițchi (2010)	4,000	12,666	120 (60 la nivel național)	1 violare (art. 3(pr)) + 1 nu e necesar de examinat separat (art.13+art.3)
Eduard Popa (2013)	4,000	8,009	-	2 violări (art.2(p); 3(p))
Ghimp și alții (2012)	4,996	4,996	-	2 violări (art. 2(p); art. 2(m))
Tănase (2010)	5,021(CM)	5,021	-	1 violare (art. 3 prot. 1) + 1 nu e necesar de examinat separat (art. 14)
Dacia S.R.L. (2008)	6,000	6,172 (5,670 + 337 + 165)	60	2 violări (art. 1 prot.1; art. 6) + 1 nu e necesar de examinat separat (art. 6)
Boicenco (2006)	6,823	6,823	75	6 violări (art. 3(asist.medic.); art. 3(m); art. 3 (p); art. 5§1; art. 5§3; art. 5§3)
Paladi (2009)	7,000 (CM)	7,759	-	3 violări (art. 3; art. 5 §1; art. 34) + 2 nu e necesar de examinat separat (art. 5 §§ 3 și 4)
Popovici (2007)	7,500	10,845	-	5 violări (art. 3; art. 5§3; art. 6§1; art. 6§2; art.13+art.3) + 2 inadmisibile (art. 5§4; art. 6§1) + 1 nu e necesar de examinat separat (art. 6§1)
Guja (2008)	8,413 (CM)	9,256 (G- 4,400 ; Z - 2,443; Aud - 2,413)	G - 80 ; Z - 70	1 violare (art. 10)
Manole și alții (2010)	8,940	8,940	-	1 violare (art. 10)
Unistar Ventures GMBH (2008)	9,855	9,855	-	1 violare (art. 1 prot. 1) + 1 nu e necesar de examinat separat (art. 6§1)
S.R.L. Oferta-Plus (2008)	10,104	10,104	100	4 violări (art. 6§1; art. 1 prot. 1; 2 violări a art. 34)

* - cu bold sunt evidențiate cauzele în care pretențiile cu titlu de costuri și cheltuieli au fost acordate integral